

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 335/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť I. J., M., zastúpeného advokátom JUDr. M. M., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 127/2006 a jeho uznesením zo 17. mája 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. J. o d m i e t a z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. júla 2006 doručená faxom a 2. augusta 2006 v origináli sťažnosť I. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou

namíeta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cbi 40/2005 a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 127/2006 a jeho uznesením zo 17. mája 2006 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 65/07 z 19. apríla 2007 bola s'ťažnosť s'ťažovateľa v časti, v ktorej namíetal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cbi 40/2005 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 127/2006, odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Vo zvyšnej časti, t. j. v časti, ktorej sa týka toto konanie, ústavný súd s'ťažnosť vylúčil na samostatné konanie akceptujúc aj návrh právneho zástupcu s'ťažovateľa na takýto postup. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že pred predbežným prerokovaním s'ťažnosti v tejto časti bolo treba vyčkať na rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní s'ťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, pretože inak by vznikol ústavne neakceptovateľný stav, keď by o tej istej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu.

Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ podal 16. mája 2005 krajskému súdu návrh na začatie konania o vylúčení veci (nehnuteľností) zo súpisu

majetku spadajúceho do konkurznej podstaty úpadcu L. S, S. (ďalej len „úpadca“). Vec bola vedená pod sp. zn. 7 Cbi 40/2005.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že podaním doručeným krajskému súdu 21. septembra 2005 JUDr. Š. H., správca konkurznej podstaty úpadcu (ďalej len „žalovaný“), oznámil, že *„vo veci priebehu dražby, na základe ktorej mal žalobca nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zaradeným do súpisu majetku, podal úpadca... 03. 12. 2004 žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby a že konanie, ktoré je v danej veci vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17 C 725/2004, by mohlo mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej“*.

Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Cbi 40/2005 zo 6. marca 2006 prerušil predmetné konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 725/2004 s poukazom na § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Proti uzneseniu o prerušení konania podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol 17. mája 2006 tak, že prvostupňové rozhodnutie o prerušení konania ako vecne správne potvrdil dôvodiac, že spor vedený okresným súdom pod sp. zn. 17 C 725/2004 a spor vedený krajským súdom pod sp. zn. 7 Cbi 40/2005 vecne súvisia a spor, kvôli ktorému bolo konanie prerušené, môže ovplyvniť výsledok tohto prerušeného konania. Námietku sťažovateľa, že žaloba v konaní vedenom okresným súdom bola podaná oneskorene, najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže krajský súd ako súd prvostupňový (ktorý rozhodol o prerušení konania) nie je oprávnený skúmať jej dôvodnosť, pretože to prináleží okresnému súdu.

Sťažovateľ podal 27. júna 2006 proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP.

Najvyššiemu súdu sťažovateľ vytýka porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu *„porušenia práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru“*.

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa sťažovateľa *„potrebné vnímať ako súdne rozhodnutie, ktoré je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, a to pre úplnú absenciu akéhokoľvek odôvodnenia záverov, ktoré viedli konajúce súdy v prvostupňovom i odvolacom konaní k prerušeniu konania“*.

Podľa sťažovateľa je povinnosťou všeobecného súdu *„náležite odôvodniť svoje rozhodnutie v otázke výkladu a posúdenia dôvodov, ktoré ich viedli k prerušeniu konania, pritom sa nemôže jednať o ľubovôľu“*.

Porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ aj v tom, že najvyšší súd vydal *„tzv. prekvapivé rozhodnutie, ktorého výsledkom bolo to, že sťažovateľ ako účastník nemohol argumentovať na dôvody uvádzané Najvyšším súdom SR a v dôsledku prerušenia konania mu bol dočasne odňatý prístup k súdu“*.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ uviedol, že je toho názoru, *«že sťažovateľ mal v zmysle príslušných ustanovení ZKV (zákona o konkurze a vyrovnaní, pozn.) a O. s. p. „legitímnu nádej“, že súd rozhodne o vylúčení predmetných nehnuteľností zo súpisu vecí zahrnutých do konkurznej podstaty, avšak postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol tohto práva bezdôvodne zbavený, čím došlo k porušeniu jeho práva (dočasne) vlastníť majetok.*

Aj napriek skutočnosti, že sťažovateľ kúpil predmetné nehnuteľnosti na dražbe konanej v decembri 2003 za účelom ich užívania pre svoju dcéru, tak do dnešného dňa ich nemôže reálne užívať, nakoľko boli správcom zaradené do súpisu konkurznej podstaty a tieto nehnuteľnosti naďalej chátrajú.»

V nadväznosti na uvedené sa sťažovateľ domáha (v rozsahu petitu vylúčeného konania), aby ústavný súd v konaní o jeho sťažnosti okrem vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zo 17. mája 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a tiež aby mu priznal úhradu trov konania.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že najvyšší súd ako súd dovolací rozhodol o sťažovateľovom dovolaní uznesením sp. zn. 1 Obdo V 70/2006 z 30. júna 2008 tak, že ho ako neprípustné odmietol. Dovolací súd v ňom dospel k záveru, že odvolací súd nepochybil, keď rozhodnutie prvostupňového súdu o prerušení konania z jeho správnych dôvodov potvrdil, a preto ním nemohla byť účastníkovi konania (t. j. sťažovateľovi) odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa informácie krajského súdu bol v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cbi 40/2005 z 23. septembra 2008 nariadený termín pojednávania na 10. december 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonómie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jeho prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim navrhovateľ v návrhu uplatnil, a to v prípade, že návrh nemá ústavnoprávny rozmer.

Relevantné znenie príslušných článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu upravujúcich práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta je:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu má každá fyzická osoba alebo právnická osoba právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ako vyplýva zo zistení ústavného súdu, krajský súd v prerušenom konaní už pokračuje, keďže 23. septembra 2008 nariadil termín pojednávania na 10. december 2008.

Ústavný súd posúdil sťažovateľom namietané rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 127/2006 zo 17. mája 2006, ktorým bolo potvrdené uznesenie krajského súdu 7 Cbi 40/2005 zo 6. marca 2006. [Krajský súd označeným uznesením podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP prerušil konanie v právnej veci sťažovateľa o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty až do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17 C 725/04.] Z odôvodnenia namietaného uznesenia vyplynulo, že *„v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I sp. zn. je žalovaný v postavení žalobcu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Výsledok tohto sporu, začatého na podnet účastníka konania, vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7 Cbi 40/05 môže relevantne ovplyvniť výsledok tohto sporu, teda toho, v ktorom konanie bolo prerušené. Tieto spory, t. j. spor vedený na Okresnom súde Bratislava I vedený pod sp. zn. 17 C 725/2004 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Cbi 40/05 vecne súvisia, resp. spor vedený na Okresnom súde Bratislava I vedený pod sp. zn. 17 C 725/2004 môže ovplyvniť výsledok sporu, vedený na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7 Cbi 40/05. Námietka žalobcu, že žaloba vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17 C 725/2004 bola podaná oneskorene je nedôvodná, pretože prvostupňový súd nie je oprávnený skúmať jej dôvodnosť, keďže toto prináleží Okresnému súde Bratislava I, a preto odvolací súd k nej nemohol prihliadnuť.*

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie súd prvého stupňa ako vecne správne podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdil.“

Citovaným úvahám a rozvedeným dôvodom najvyššieho súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska ani pri zohľadnení argumentov, na ktoré vo svojej sťažnosti poukazuje sťažovateľ, nič podstatného vytknúť.

Ústavný súd trvale zdôrazňuje, že nie je súdom nadriadeným všeobecným súdom a nie je vrcholom ich sústavy ani ďalšou opravnou inštanciou voči ich rozhodnutiam. Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je oprávnený zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov iba v prípade, ak tieto súdy nepostupujú v zhode s ústavou, ústavnými zákonmi alebo princípmi, ktoré vyplývajú z kvalifikovaných medzinárodných zmlúv.

Ústavný súd preto preskúmal napadnuté rozhodnutie a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal iba so zreteľom na skutočnosť, že mohol preskúmať len jeho ústavnosť, pričom dospel k záveru, že sťažnosť nie je opodstatnená s tým, že jej zjavná neopodstatnenosť vyplýva jednak z povahy dôvodov uplatnených sťažovateľom v sťažnosti, ale tiež aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu.

Podstata prerokúvanej sťažnosti spočíva v nesúlase sťažovateľa s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu (krajského súdu) o prerušení konania v právnej veci sťažovateľa o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty. Sťažovateľ k tomu predložil konkrétnu argumentáciu tvrdiac najmä to, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a ako také nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, resp. pre úplnú absenciu akéhokoľvek zdôvodnenia záverov. Ústavnému súdu však neprislúcha akokoľvek spochybňovať procesný postup najvyššieho súdu, ktorý bol v danej fáze konania detailne oboznámený s okolnosťami tohto prípadu, a už vôbec mu neprináleží meniť jeho, podľa názoru ústavného súdu síce stručné, ale napriek tomu s ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné a dostatočne odôvodnené závery, ktoré sú výrazom jeho nezávislého rozhodovania. V zásade by takto bol ústavný súd v pozícii ďalšej prieskumnej inštalcie v systéme všeobecného súdnictva, čo by bolo v rozpore s ústavným vymedzením jeho

kompetencií, a v danom prípade navyše v situácii, keď vo veci nie je ešte meritórne rozhodnuté.

Navyše, sťažovateľ nepredložil podľa názoru ústavného súdu dostačujúce dôvody, z ktorých by bolo možné vyvodit', že jeho sťažnosť smerujúca proti napadnutému procesnému rozhodnutiu najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, či už v rovine skutkovej alebo právnej, mala atribúty, ktoré preukazujú jej ústavnoprávny rozmer.

V tejto spojitosti treba poukázať aj na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu a s ním súvisiaci princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci iných orgánov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy preskúmané.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie súdu. Nezávislý súd je oprávnený a zároveň i povinný zodpovedne zvážiť, aký procesný postup má v konkrétnom prípade zvolit'. Nie je vecou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti, aby do právomoci všeobecných súdov takto ingeroval.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sp. zn. 6 Obo 127/2006 zo 17. mája 2006 vychádzal z toho, že výsledok sporu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17 C 725/2004 môže relevantne ovplyvniť spor v právnej veci sťažovateľa vedený krajským súdom pod sp. zn. 7 Cbi 40/05, teda toho, v ktorom bolo konanie prerušené. Podľa názoru najvyššieho súdu tieto spory vecne súvisia a výsledok sporu vedeného okresným súdom môže mať vplyv na výsledok označeného sporu vedeného krajským súdom.

Ústavný súd dospel k záveru, že z rekapitulovaného stručného odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sú zrejmé dôvody, na základe ktorých ako odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienky na prerušenie konania, pričom tieto dôvody nemožno považovať za odporujúce pravidlám logiky alebo ich označiť v inom smere za excesívne.

Napokon treba pripomenúť, že uznesenie o prerušení konania je rozhodnutím procesnej povahy, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej. Aj z toho dôvodu takéto rozhodnutie spravidla ani nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nezistil, že by postup najvyššieho súdu v okolnostiach danej veci ani jeho uznesenie sp. zn. 6 Obo 127/2006 zo 17. mája 2006 signalizovali príčinnú súvislosť s možným porušením označených práv sťažovateľa. Preto rozhodol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodovanie o ďalších nárokoch uplatnených v petite sťažnosti je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti osobitne nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008